

FEJÉR MEGYEI KÖNYVTÁROS

Fejér megye könyvtárosainak és olvasóinak tájékoztatója XXXV. évf. 1995/1. sz.

Múlt és jövő

Az immár 35. évfolyamába lépő **Fejér Megyei Könyvtáros** olvasói a korábbi terjedelmes (és változatos olvasnivalókat kínáló) lapszámok után bizonyára csalódással veszik majd kézbe tájékoztatónkat. Sajnos lehetőségeink korlátozottak: a folyóirat jellegű megjelenés helyett ezért választottuk a gyorstájékoztatóknak, „könyvtári híradók”-nak megfelelő formát és terjedelmet. Ez talán a változó körülmények és nehézségek közepette is némi garanciát jelent majd arra, hogy a lap rendszeresen (terveink szerint évi 3-4 alkalommal) megjelenjen, s időben eljusson a könyvtárakba. Természetesen folytatni kívánjuk a lap korábbi szerkesztői gyakorlatát is, ám elsősorban arra helyezve a hangsúlyt, hogy a megyei könyvtár és egyéb gyűjtemények központi szolgáltatásait népszerűsítsük, ajánljuk. Azaz a könyvtárosok mellett a könyvtárak használói, az olvasók számára is közérdekű, hasznos tudnivalókat közlünk a lapban vagy annak mellékleteként közreadott önálló tájékoztatókban, bibliográfiai összeállításokban. Ha sok tekintetben kevesebbre, ezt tekintve többre vállalkozunk, mint korábban. Erre utal a lap alcímében bekövetkezett változás is, amely jelzi, hogy az **nem csak** Fejér megye **könyvtárosainak**, hanem **olvasóinak** is tájékoztatója kíván lenni. Reméljük sikerrel, ám most legfontosabb feladatunknak a megyei statisztika közreadását tartjuk. Ennek alapján - az immár folyamatossá váló költségvetési tárgyalások során - a település nagyságrendje (a lakosság száma) szerint minden intézmény végezhet kisebb vizsgálódásokat abból a célból, hogy megállapítsa, milyen kondíciókkal rendelkezik a hasonló típusú könyvtárakhoz képest. Ha elmaradt, akkor már az is kellő érvanyaggal szolgálhat, ha viszont nem, akkor a mindenütt megnövekedett használói igények, a dokumentumok folyamatosan emelkedő árának elemzésével kell olyan érvanyagot gyűjtenie, amely biztosíthatja azt, hogy a könyvtár megkapja a megfelelő fenntartói támogatást. Sok minden más mellett ehhez kívánunk eredményes együttműködést és sok sikert.

Végezetül itt hívjuk fel a kedves kollégák figyelmét arra, hogy a Könyvtári és Informatikai Kamara még 1994-ben hirdette meg az 1995-ben megrendezendő országos akcióját, az „**Összefogás a könyvtárakért**” című rendezvénysorozatot. A rendezvénysorozat időpontja: **1995. okt. 9-15.** Az akció célja a könyvtárakra irányítani a közfigyelmet, növelni a könyvtárak közönségkapcsolatait. A felhívás megjelent a szaksajtóban, s megyénkben is több, az akcióhoz kapcsolódó rendezvényre fog sor kerülni. Ezeket jól egészítenék ki a helyi önkormányzati lapokban a könyvtárakról (a gondokról és eredményekről) megjelenő publikációk. Ezért javasoljuk a kollégáknak, hogy témajavaslaikkal (vagy saját tudósításaikkal) még időben keressék meg e lapok szerkesztőit, hogy azok még az október elején megjelenő lapszámokban napvilágot lássanak.

472246

R14

Arató Antal

Fejér megye önkormányzati közművelődési könyvtárainak 1994. évi adatai

1994. dec. 31-én megyénk önkormányzati könyvtárhálózatában 127 könyvtárat regisztráltunk. Közülük 102 önálló és 25 fiókkönyvtár. A városokban a megyei könyvtárral együtt 7 önálló és 18 fiókkönyvtár, a községekben 95 önálló és 7 fiókkönyvtár van.

Az év folyamán két, évek óta szünetelő könyvtár szűnt meg: a 267 lakosú Bodmér község könyvtára, és a Kápolnásnyékhez tartozó Pettend településrész fiókkönyvtára. Két könyvtár szüneteltette működését: a 2752 lakosú Ráckeresztúr /már második éve/ és az év második felétől a Mórhoz tartozó Felsődobos település fiókkönyvtára.

A könyvtárak elhelyezésében 1994-ben változás nem történt. Működési feltételük azon településeken javult, ahol az év folyamán bevezették a gázfűtést. A megye könyvtárhálózatában 212 fő könyvtárosi munkakörben, 74 fő egyéb munkakörben dolgozott. A könyvtárosok közül 121 a főfoglalkozásúak, 32 fő a részmunkaidősek és 59 fő a megbízási díjasok száma. A főfoglalkozású könyvtárosok száma 2 fővel, a megbízási díjasok száma 7 fővel csökkent, a részmunkaidőben foglalkoztatottak száma pedig 7 fővel emelkedett.

A megye könyvtárhálózatában 4 554 061 Ft-tal többet /16 877 394 Ft-t/ fordítottak az állománygyarapításra, mint előző évben. Az állománygyarapításra fordított összeg 24,5 %-kal nőtt, azonban a beszerzett dokumentumok száma 1010 db-bal csökkent. A könyvek átlagára 31,16 %-kal nőtt az év folyamán: 1993-ban 341 Ft, 1994-ben 447 Ft volt.

A két szünetelő könyvtáron kívül 7 községben egyetlen új könyvet sem vásároltak. /Baracska 2447 lakos, Soponya 2046 lakos, Beloiannisz 1058 lakos, Kajászó 934 lakos, Gánt 810 lakos, Moha 363 lakos/. 22 önálló és 11 fiókkönyvtárba kurrens időszaki kiadvány egyáltalán nem jár. Az egy lakosra jutó állománygyarapítási összeg megyei átlaga 46,4 Ft; 8 Ft-tal több mint az előző évben. Az év során 23 590 db rongált, tartalmilag avult és fölös dokumentumot töröltek könyvtáraink. Ezt is figyelembe véve, a könyvtárak állománya 14 493 db-bal nőtt. December 31-én 1 567 265 a könyvtárainkban nyilvántartott dokumentumok száma.

Az önkormányzati könyvtárakba 54 676 fő iratkozott be, a lakosság 15 %-a. A városokban magasabb /19,3%/ a beiratkozott olvasók aránya. Az olvasók 36,6%-a 14 éven aluli.

Az év során 629 286 fő látogatta könyvtárainkat. Míg a beiratkozott olvasók száma 2,3 %-kal emelkedett, addig a látogatók száma 7,8 %-kal. A kölcsönzők száma 3,8 %-kal, a kölcsönzött dokumentumok száma 4,8 %-kal nőtt.

Escher Ilona

A Fejér megyei kistélepülések könyvtári ellátása 1994-ben

Nem vitatható, hogy szakmai szempontból a kistélepülések könyvtári ellátása valós és létező probléma, valamint az sem, hogy e kis könyvtárak ésszerű működésének, működtetésének kérdése vita tárgya, habár magának a kategóriának a meghatározása nem igazán egyértelmű.

A jelen áttekintés az egyszerűség kedvéért azokat a községeket tekinti kistélepülésnek, ahol önálló könyvtár működik, de a könyvtári munkát nem főfoglalkozású könyvtáros látja el.

Fejér megyében 1994-ben a 95 önálló községi könyvtár közül 70 (74 %) működött ilyen körülmények között. Ebből két település lakosának a száma haladja meg a 3000 főt, míg 19-nek 2000-3000 között, 56-nak pedig 2000 fő alatti a népessége.

A 70 község könyvtári adatait alapul véve képet alkothatunk arról, hogy tavaly milyen volt egy „átlagos” kistélepülés könyvtári ellátása megyénkben. Ezek szerint a kistélepülés lakosainak száma 1442, a helyben lévő állomány 6059 kötet, a gyarapítási keret 36.800 Ft, az állományba vett új dokumentumok száma 112(!). Az átlagosan 136 beiratkozott könyvtári olvasó fele 14 éven aluli, a kölcsönzött kötetek száma 3464. Láthatjuk: a kistélepülések a megyei könyvtári ellátás egészét tekintve mindenképp hátrányos helyzetben vannak. Míg az egy lakosra jutó beszerzési keret a megyében 47 Ft, a kisközségekben 26 Ft. Az ellátottsági nehézségek sajnálatos módon tükröződnek a forgalomban is. Míg a megye lakosságának 15 %-a beiratkozott olvasó, addig a kisközségekben a lakossághoz viszonyított olvasói arány 10%. Említésre méltó, hogy ezek a könyvtárak veszik legkevésbé igénybe a központi szolgáltatásokat (könyvtárközi kölcsönzés, másolat-szolgáltatás stb.), sokszor még a szükséges postai költségekkel sem rendelkeznek.

Hegyí Tamás

Névjegy

Hegyi Tamásnak hívnak. 1995. áprilisától vagyok a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár munkatársa. Ezt megelőzően 1988-tól 1991-ig a Heves Megyei Könyvtár módszertani osztályán, majd ezt követően az MKM könyvtári osztályán dolgoztam.

Az április óta eltelt hónapok alatt nemcsak a megyei könyvtár sajátosságait volt alkalmam megismerni, hanem Escher Ilonka és kolléganői társaságában több vidéki könyvtárba is eljutottam és a megyei hálózatról is sok információt kaptam. A hálózati-módszertani feladatok ellátásával Ilonka nyugdíjbavonulása után bíztak meg.

Kérem, forduljanak hozzám is ugyanolyan bizalommal, mint korábban őhozzá.

Hegyi Tamás

Mellékleteink

A **Hangzóanyagok a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtárban** című összeállítás bevezetőjében szoltunk arról, hogy szívesen készítünk másolatokat a könyvtárak megrendelésére is. Amennyiben e másolatokat helyben át tudják játszani, akkor saját kazettán küldjük meg azokat, így az üres kazettákat nem kell előre beküldeni a könyvtáraknak, illetve az olvasóknak. (A megyei könyvtár kazettáit természetesen visszavárjuk.)

A **számítógépes szolgáltatásokról** szóló tájékoztatóra kérjük, hogy hívják fel a helyi vállalkozók és egyéb érdeklődők figyelmét, a lehetőségek szerint készítsenek újabb másolatokat arról. Cikkbibliográfiák (s a bibliográfiákban felsorolt cikkek másolatai) természetesen telefonon (vagy levélben is) megrendelhetők, ám ez nem minden esetben garantálja, hogy az olvasó az érdeklődésének pontosan megfelelő információkat kapja. A községi, városi kollégáknak már többször rendeztünk bemutatókat a számítógépes adatbázisokról, ám ez még mindig kevés lehet ahhoz, hogy megfelelően tudják tájékoztatni az érdeklődőket. Ezért - akár egy-egy érdekes kérdés kapcsán, amit valószínűleg ezeknek az adatbázisoknak a felhasználásával tudnának megválaszolni - továbbra is szeretettel várjuk őket a könyvtárban. Kérjük, hogy látogatásuk időpontját a tájékoztatóban említett telefonszámon egyeztessék munkatársainkkal.

Könyvtári szaksajtó

Az előfizetési díjak emelkedése miatt is számos könyvtárban nem volt lehetőség arra, hogy megrendeljék a legfontosabb könyvtári szakfolyóiratokat. Mivel mindenképp szeretnénk, hogy még a legkisebb könyvtárban is hozzáférhető legyen közülük legalább egy, a nagyobbakban pedig több is, arra kérjük a **községi** könyvtárakat, hogy egy levelezőlapon jelezzék a megyei könyvtárnak, hogy mely szakfolyóiratra fizetnek elő. Az így kirajzolódó kép alapján igyekszünk majd valamilyen lehetőséget teremteni arra, hogy a megfelelő szakmai tájékozódáshoz, kapcsolatteremtéshez szükséges lapok minden könyvtárban hozzáférhetőek legyenek.

Helyismereti cikkbibliográfia

Inumár második éve jelenik meg a Fejér Megyei Közlöny mellékleteként a megyei könyvtár által összeállított **Fejér megye az országos sajtóban** című cikkbibliográfia. A Fejér Megyei Önkormányzat - felismerve a bibliográfia jelentőségét - jelentős nyomdai és postaköltségtől kímélte meg a megyei könyvtárat, amikor vállalta annak sokszorosítását és a közlönnyel együtt való postázását a helyi önkormányzatokhoz. Noha a bibliográfia bevezetőjében kérjük a címzetteket, hogy azt - megtekintés után - szíveskedjenek a helyi könyvtárba továbbítani, sok helyütt mégsem kapják meg az intézmények. Kérjük hát a kollégákat, hogy ott, ahol ez előfordul, keressék fel a polgármesteri hivatalt, s vegyék át a **negyedévente** megjelenő kiadványokat, hiszen azok elsősorban a könyvtárban hasznosíthatóak.

A Polgárdi Hírek repertórium

A megyei könyvtár kiadásában, a Polgárdi Önkormányzat támogatásával idén jelent meg a Polgárdi Hírek öt évfolyamának repertórium (tartalommutatója). Korábbi értekezleteinken elhangzott, hogy más települések könyvtárosai is szívesen vállalkoznának a helyi önkormányzati (vagy egyéb) újság hasonló repertóriumának elkészítésére. Azok számára, akik továbbra is foglalkoznak ezzel a gondolattal, szívesen megküldjük a repertóriumot. A gyakorlati, szerkesztői munkában pedig készségesen nyújt segítséget **Némethné Felföldy Magdolna**, a repertórium összeállítója.

Hagyonyia	3480	83	1	469	12757	166479	166479	675	2392	2369	11244	181	1637	1615	8646	3.7	18.9	19.4	16.7	3.2	3.5	0.9	47.8	355.0	153.7
Bakonycsernye	3079	107	1	275	11670	136959	136959	372	4641	3771	12659	210	3320	2549	6248	3.8	31.4	12.1	34.0	4.1	12.5	1.1	44.5	498.0	109.1
Étyek	3072	158	1	552	16972	183533	193545	715	12707	8092	34718	248	4948	3104	12551	5.5	23.7	23.3	48.6	11.3	17.8	2.0	63.0	350.6	107.4
Sárosd	3055	92	1	216	10313	76969	76969	417	6017	4072	14174	172	2742	1920	6671	3.4	24.7	13.6	34.0	4.6	14.4	1.4	25.2	356.3	112.1
Lepsény	3029	125	1	150	8943	47053	49147	276	2873	1499	4620	128	1187	686	1739	2.8	31.0	9.1	16.7	1.5	10.4	0.5	16.2	327.6	68.3
Kápolnásnyék	3001	101	0	143	3791	58553	58553	253	1641	1378	3749	80	648	484	970	3.3	38.7	8.4	14.8	1.2	6.5	0.4	19.5	409.5	96.9
Baracs	2812	141	1	354	14310	80900	81159	357	3961	2568	9556	159	2350	1292	4019	5.2	40.6	12.7	26.8	3.4	11.1	0.7	28.9	367.2	102.9
Cece	2803	78	0	141	9665	41278	41278	271	1783	1058	2972	143	1087	667	1699	3.4	35.7	9.7	11.0	1.1	6.6	0.3	14.7	292.8	123.9
Rácheresztúr	2752	60	0	0	5169	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	86.2
Bélg	2645	90	0	153	10971	50000	68700	138	992	547	1150	90	712	420	783	3.8	73.1	5.2	8.3	0.4	7.2	0.1	26.0	449.0	112.1
Lovashéreny	2560	114	1	230	7819	106029	106029	352	3697	3143	5569	202	2163	1819	2427	3.1	22.2	13.8	15.8	2.2	10.5	0.7	41.4	461.0	68.6
Kálloz	2554	60	1	135	11319	50000	58178	245	2377	2183	6919	145	1530	1360	4231	4.4	46.2	9.6	28.2	2.7	9.7	0.6	22.8	430.9	188.7
Sárszentihály	2525	48	0	156	7563	72280	72280	136	909	909	2167	92	663	663	1536	3.0	55.6	5.4	15.9	0.9	6.7	0.3	28.6	483.3	157.6
Pusztaván	2524	93	0	172	12968	54741	57418	228	1717	1377	4501	107	938	723	1783	5.1	56.9	9.0	19.7	1.8	7.5	0.3	22.7	333.8	139.4
Ivacska	2516	72	0	109	9230	60000	65817	144	2757	2322	7888	76	1945	1867	5157	3.7	64.1	5.7	54.2	3.1	19.1	0.8	26.2	603.8	128.2
Baracska	2445	83	0	0	6090	0	0	66	369	363	1046	37	314	309	880	2.5	92.3	2.7	15.8	0.4	5.6	0.2	0.0	0.0	73.4
Liszláng	2427	91	1	339	11658	100000	173355	311	3794	1566	5561	210	3384	1174	3676	4.8	37.5	12.8	17.9	2.3	12.2	0.5	71.4	511.4	128.1
Lajoskósdron	2367	60	1	72	9748	31747	31747	252	4020	3530	11065	104	2324	2027	5727	4.1	38.7	10.6	43.9	4.7	16.0	1.1	13.4	440.9	162.5
Pákoz	2355	56	0	122	8894	64370	64370	284	3078	2769	9890	164	1854	1640	4928	3.8	31.3	12.1	34.8	4.2	10.8	1.1	27.3	527.6	158.9
Mezőstillas	2223	268	1	439	13333	112000	215966	635	2652	1671	11829	232	1669	966	4779	6.0	21.0	28.6	18.6	5.3	4.2	0.9	97.2	491.9	49.8
Szabadegyháza	2169	100	0	399	5152	45000	45000	291	4550	4074	13930	120	2050	1890	6512	2.4	17.7	13.4	47.9	6.4	15.6	2.7	20.7	112.8	51.5
Sárkeresztúr	2176	37	0	36	4608	14882	14882	44	1170	1145	6257	23	643	618	3239	2.1	104.7	2.0	142.2	2.9	26.6	1.4	6.8	413.4	124.5
Vál	2118	50	0	256	8976	75000	80043	167	1581	722	910	108	1210	552	608	4.2	53.1	7.9	5.4	0.4	9.5	0.1	37.8	312.7	177.5
Alap	2070	45	0	222	6094	115000	119084	276	3171	2534	8094	170	2145	1761	5688	2.9	22.1	13.3	29.3	3.9	11.5	1.3	57.5	536.4	135.4
Soponya	2046	32	0	0	5724	0	0	30	590	590	2290	17	320	320	1270	2.9	197.5	1.5	76.3	1.1	19.7	0.4	0.0	0.0	185.1
Hány	1948	41	0	200	7824	70888	70888	215	2602	2262	6373	113	1472	1273	3127	4.0	36.4	11.0	29.6	3.3	12.1	0.8	36.0	350.4	190.8
Zámoly	1946	40	0	178	9721	78583	79708	212	1328	1276	5861	79	655	635	2257	4.7	43.5	10.9	27.6	3.0	6.3	0.6	41.0	447.8	230.5
Pázeléd	1929	64	0	233	7015	87480	87480	180	2687	1900	5385	104	1721	1332	3402	3.6	39.0	9.3	29.9	2.8	14.9	0.8	45.3	375.5	109.6
Szárfliget	1880	25	0	118	4798	20000	20000	230	2148	428	1036	29	523	165	378	2.6	20.9	12.2	4.5	0.6	9.3	0.2	10.6	169.5	191.9
Fehérvárcsurgó	1805	102	0	107	7707	35000	38459	121	883	730	2265	56	574	482	1574	4.3	63.7	6.7	18.7	1.3	7.3	0.3	21.3	359.4	75.6
Besnyő	1804	42	0	130	6515	34381	34381	124	1009	922	4037	64	685	656	2986	3.6	52.5	6.9	32.6	2.2	8.1	0.6	19.1	284.5	155.1
Vértesszecska	1717	76	0	59	6819	19572	21318	138	939	836	3585	68	482	421	1507	4.0	49.4	8.0	26.0	2.1	6.8	0.5	12.4	361.3	89.7
Ménfőcsanak	1692	70	0	110	8760	0	70162	240	6384	5324	13150	87	3288	2728	6232	5.2	36.5	14.2	54.8	7.8	26.6	1.5	41.5	637.8	125.1
Szár	1672	36	0	92	7865	33876	36949	244	2762	2531	5864	127	1452	1221	3053	4.7	32.2	14.6	24.0	3.5	11.3	0.7	22.1	401.6	218.5
Pátka	1606	32	0	230	7047	100000	108841	120	1456	1327	6183	62	864	786	3639	4.4	58.7	7.5	51.5	3.8	12.1	0.9	67.8	473.2	220.2
Felcsé	1587	30	0	0	7568	0	0	26	225	225	368	14	155	155	240	4.8	291.1	1.6	14.2	0.2	8.7	0.0	0.0	0.0	252.3
Kincsesbánya	1553	142	1	222	15626	97000	119345	225	3235	1437	5635	89	1437	596	2265	10.1	69.4	14.5	25.0	3.6	14.4	0.4	76.8	537.6	110.0
Magyarkaracsony	1481	28	0	37	5662	13705	13705	261	903	903	1576	101	555	555	858	3.8	21.7	17.6	6.0	1.1	3.5	0.3	9.3	370.4	202.2
Tác	1464	53	0	42	4889	19126	19126	48	431	429	1771	16	217	217	685	3.3	101.9	3.3	36.9	1.2	9.0	0.4	13.1	455.4	92.2
Izszakenteny	1437	70	0	223	8023	62860	65313	185	1115	1023	4014	91	791	712	2051	5.6	43.4	12.9	21.7	2.8	6.0	0.5	45.5	292.9	114.6
Magyaraléas	1422	80	0	54	6632	30003	30003	189	3108	966	2267	137	2559	806	1581	4.7	35.1	13.3	12.0	1.6	16.4	0.3	21.1	555.6	82.9
Csór	1414	42	0	115	6761	34000	35024	133	1506	1484	6812	45	970	948	3747	4.8	50.8	9.4	51.2	4.8	11.3	1.0	24.8	304.6	161.0
Tordás	1374	105	0	296	6130	70000	82516	257	2196	1903	6143	126	893	676	1478	4.5	23.9	18.7	23.9	4.5	8.5	1.0	60.1	278.9	58.4
Alcsúddoboz	1371	55	0	35	6984	9876	9876	201	1114	575	1447	124	834	408	957	5.1	34.7	14.7	7.2	1.1	5.5	0.2	7.2	282.2	127.0
Sárszentgáta	1311	25	0	114	5687	20000	26928	101	981	828	2138	83	902	773	2024	4.3	56.3	7.7	21.2	1.6	9.7	0.4	20.5	236.2	227.5
Mezőszentgyörgy	1278	100	0	392	6907	24680	50946	199	3656	1754	8867	94	1861	1095	4758	5.4	34.7	15.6	44.6	6.9	18.4	1.3	39.9	130.0	69.1
Sárkeresztés	1265	35	0	110	4037	20209	22108	101	1222	1201	3515	25	753	740	2066	3.2	40.0	8.0	34.8	2.8	12.1	0.9	17.5	201.0	115.3
Csábrény	1232	38	0	138	5996	45000	60297	282	2529	2247	9715	127	1356	1220	5096	4.9	21.3	22.9	34.5	7.9	9.0	1.6	48.9	436.9	157.8

Adattár Fejér megyei személyiségekről

A Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtárban a megyei vonatkozású dokumentumok feldolgozása mellett folyamatosan végezzük a nevezetes Fejér megyei személyiségekre vonatkozó életrajzi és bibliográfiai adatok gyűjtését is. A cédulanyilvántartás ma kb. 6000 olyan személyiségre vonatkozóan tartalmazza a legfontosabb életrajzi adatokat, akik Fejér megyében születtek, éltek, tevékenykedtek stb. A személy nevén kívül rögzítjük születési, halálozási adatait, foglalkozását, munkásságát és a rá vonatkozó irodalmat is. A cédulákat a személyiségek nevének betűrendjében tartjuk, így jelenleg az egyetlen keresési lehetőség a név szerint történhet.

Az adattár tehát jó lehetőséget nyújt azok számára, akik tudják, hogy kiről (kikről) szeretnének részletesebben tájékozódni, s bizonyára alkalmas a városi, községi könyvtárak helyismereti gyűjteményeinek kiegészítésére is. Annál is inkább, mert a bibliográfiai hivatkozásokban felsorolt irodalom zömével is rendelkezünk, s ezekből másolatot tudunk készíteni a könyvtárak és egyéb érdeklődők számára.

Az adattár sokrétűbb felhasználására nyílik majd lehetőség, ha számítógépes feldolgozására kerül sor. Erre már 1994-ben készítettünk egy programot - MIKRO-ISIS-ben -, amely lehetőséget biztosít a személyiségek adatainak többszempontú visszakeresésére. (Pl. születési és halálozási idő és hely, foglalkozás.) A teljes cédulanyilvántartás számítógépes feldolgozásával minden évben könnyen elkészíthető lenne pl. a megye, illetve egy-egy település évfordulónaptára. Tervezzük azt is, hogy a majdani adatbázisból minden Fejér megyei település közművelődési könyvtára megkapja a településhez kötődő személyiségek adatait. Azok a könyvtárak, amelyek már rendelkeznek számítógéppel olyan formában, hogy átadjuk számukra a MIKRO-ISIS programot, a személyek adatainak nyilvántartására kidolgozott adatbázis-fájlokat és a településhez valamilyen formában (születés, halálozás, munkásság) kötődő személyek rekordjait - utóbbit természetesen folyamatosan, azaz a változott, illetve új rekordokat is. Azoknak a könyvtáraknak, ahol még nincs számítógép, egyelőre nyomtatott listát tudnánk majd küldeni az adatbázisból. A számítógépes feldolgozást elkezdjük, ehhez - pályázatunk alapján - 200.000 Ft támogatást nyertünk a Nemzeti Kulturális Alaptól.

Komlósi József

Könyvkötés

A könyvtárak részére térítésmentesen végzett munkák mellett a megyei könyvtár könyvkötészete vállal megrendeléseket magánszemélyektől és közületektől is. Kérjük kollégáinkat, olvasóinkat, hogy népszerűsítsék ezt a szolgáltatásunkat is, annál is inkább, mert az így adódó bevételeket a könyvtár működésének a fedezésére fordítjuk. Díjtételeink önköltségesek, ugyanakkor áfa-mentesek. (Kartonborítás: 130 Ft; folyóiratok kötése A/5-ös méretben: 260 Ft; B/5-ös méretben: 390 Ft; A/4-es méretben: 520 Ft; újságok kötése B/3-s méretben: 780 Ft, fűzéssel: 1250 Ft; szakdolgozat kötése: 780 Ft, aranyozással: 940 Ft. Szakdolgozatokat, amennyiben azokra a helyismereti gyűjteményünk igényt tart, s ha a szerző egy további példányt a könyvtárnak ajándékozik, továbbra is térítésmentesen kötünk. *Nagyobb tételek esetén árendemény!* Részletesebb felvilágosítással szolgálnak kötészeti munkatársai a 312-684/20 mell. telefonszámon.

Irodalomjegyzékek a középiskolai tanulmányi versenyhez

A korábbi évekhez kapcsolódóan az idei tanév sem múlhat el az OKTV, azaz az Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny nélkül, amely minden kétséget kizáróan az egyik legszínvonalasabb megmérettetési lehetőséget kínálja a diákok számára. A verseny győztesei (pontosabban az első tíz helyezett), mint köztudott, szabad utat kapnak az általuk választott főiskolára, egyetemre.

Nem volt meglepő tehát, amikor már a nyár elején megjelentek az első érdeklődők a könyvtárakban, hogy a meghirdetett témákhoz kapcsolódó irodalomkutatáshoz segítséget kérjenek. Noha a hivatalos kiírás nem jelent meg a Művelődési Közlönyben - az iskoláknak megküldött tájékoztató alapján - a megyei könyvtár munkatársai elkezdtek a pályatételekhez kapcsolódó irodalomjegyzékek összeállítását. Többségük már most hozzáférhető a könyvtárban, szeptembertől pedig mindegyik másolata megrendelhető.

Megemlítjük, hogy a Berzsenyi Dániel Megyei Könyvtár munkatársai szintén elkészítették az irodalomjegyzékeket, s azokat önálló kötetben augusztus végén közreadják. A kiadványt a városi könyvtárak részére is megrendeltük, így aztán két (feltehetően egymást kiegészítő) segédeszköz is rendelkezésre fog állni a pályázóknak s könyvtárosoknak egyaránt.

Továbbképzés

Szeretettel hívjuk és várjuk a kollégákat **október 2-án, hétfőn 10 órára** a megyei könyvtár olvasótermébe. Továbbképzésünk, beszélgetésünk témája: *beszámoló a Magyar Könyvtárosok Egyesülete egri vándorgyűléséről, valamint tájékoztatások a megyei múzeum, a Levéltár és a Pedagógiai Intézet könyvtárosainak központi szolgáltatásairól és egyéb aktuális kérdésekről.*

Arany Jánostól Zrínyi Miklósig Diákkönyvtár hangszalagon

Ismert előadóművészek tolmácsolásában, vagy hangjátékok, színházi előadások formájában ismerkedhetnek meg az iskolai ajánlott olvasmányokkal azok, akik a Diákkönyvtár hangszalagon című sorozat kazettáit kölcsönzik a megyei könyvtárból. A kazettákat - amelyek jól felhasználhatók a tanítás során, s meghallgatásuk kedvet kelthet az eredeti művek elolvasására is - szívesen megküldjük a községi, városi könyvtárak olvasóinak is. Az alábbiakban a kazettán meghallgatható szépirodalmi műveket soroljuk fel, csak a szerzőt és címet említve:

Arany János: Rózsa és Ibolya; Balassi Bálint: Szép magyar komédia; Balzac: Goriot apó; Benedek Elek és mások meséi; Bessenyei György: A filozófus; Bornemissza Péter művei; Csokonai Vitéz Mihály: Karnyóné avagy a vénasszony szerelme, A méla Tempetői; Déry Tibor: Talpsimogató; Euripidész: Élektra; Fazekas Mihály: Lúdas Matyi; Gárdonyi Géza: Egri csillagok (Gárdonyi Géza regényéből írta Zolnay Vilmos); Homérosz: Odüsszeia; Heltai Gáspár művei; Janus Pannonius: Magyar földön latinul; Jókai Mór: A kőszívű ember fiai; Kalevala; Kapor, Momo: A lemezlovas; Katona József: Bánk bán; Kemény János művei; Krúdy-fantázia; Lázár Ervin: Szegény Dzsóni és Árnika; Moliere: A fősvény, Tartuffe; Örkény István összeállítás; Örkény István: Tóték; Puskin A. Sz.: Jevgenyij Anyegin; Radnóti Mikós: „Járkálj csak halálraitélt”. Radnóti Mikós művei; Shakespeare: Hamlet, III. Richárd, Rómeó

és Júlia; Szenczi Molnár Albert művei; Szophoklész: Antigoné; Tamási Áron: Ábel; Tótfalusi Kis Miklós művei; Világok meséi. Tart.: Arab-perzsa mesevilág, Kínai-japán mesevilág, Belső-Ázsiai lovasnomád népek meséi, Óceánia mesevilága; Zrínyi Miklós: Szigeti veszedelem.

A Milleneum megünneplésének története a megyében

Az 1996. évi ünnepi megemlékezések tervezés során érdemes számot vetni a Milleneum megünneplésének Fejér megyei történetével, ráadásul ez a tárgya az OKTV egyik pályatételének is. Ami a forrásmunkákat illeti, nem sokkal rendelkezünk, leginkább használható a FEJÉRMEGYEI NAPLÓ 1896-os évfolyama, ami mikrofilmen a megyei könyvtár olvasótermében megtekinthető. A lap már a januári számtól kezdve részletesen tudósít az ünnepi előkészületekről, majd az ünnepségekről. Leginkább a székesfehérvári eseményekről, ám beszámol a megye különböző településein történekről is. A több mint félszáz cikk bibliográfiáját elkészítettük, hely hiányában azonban csak a következő számunkban közöljük majd. Addig is néhány olyan írásra, műre hívjuk fel a figyelmet, amelyek általában foglalkoznak a milleneumi eseményekkel. (A leírások végén a műraktári jelzete olvasható. Kőváry László könyve nem található a gyűjteményünkben, de szívesen átkérjük más könyvtárból.)

VII. tc. a honalapítás évezredes emlékének törvénybe iktatásáról. + VIII. tc. a honalapítás ezredik évfordulójának megörökítése alkotandó művekről. = Magyar törvénytár. 1896. évi törvénycikkek. - Bp. : Franklin-Révai, 1897. - p. 30-32.

Cc 2769

BARÁTH Ferenc: A milleneum és a magyar történelem. = Századok. 1896. 30. sz. p. 869-874.

Fa 24

Az ezeréves Magyarország és a milleneumi kiállítás: Magyarország legszebb tájainak, városainak és műkincseinek valamint a kiállítás nevezetességeinek térképgyűjteménye. /Szerk. Piványi Ernő/ et al. /- /Bp./ . Téka, 1989 - 270 p. : ill.

Ee 1147 csak olvasóteremben használható

KALNOKI Izidor: Ezredéves emlékünnepe. = A Pallas nagy lexikona. 12. köt. p. 670-671.

O30

P18 + olvasótermi példány

KŐVÁRY László: A milleneum lefolyásának története és a millenárius emlékkalkotások. - Bp., 1897. VII. 320 p.